

Na temelju članka 10. i članka 11. stavka 1. točke 2. i stavka 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 122/2003), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2004. godine donijela

UREDBU

o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom se propisuju uvjeti za skupno izuzeće sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (u daljnjem tekstu: horizontalni sporazumi), određuju se uvjeti koji sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati te drugi uvjeti koji se moraju ispuniti za skupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima iz Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 122/2003; u daljnjem tekstu: Zakon)

Značenje pojmova

Članak 2.

U smislu ove Uredbe pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) **Agencija** je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja,
- b) **Zakon** je Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja,
- c) **sporazum** je ugovor, pojedina odredba ugovora, izričiti ili prešutni dogovor, usklađeno djelovanje, odluke udruženja poduzetnika,
- d) **proizvodi** su robe i/ili usluge koje obuhvaćaju polugotove robe i/ili usluge i gotove robe i/ili usluge, osim usluga distribucije i iznajmljivanja kad je riječ o sporazumima o specijalizaciji,
- e) **zamjenski proizvod (supstitut)** je proizvod koji s obzirom na svoja svojstva, cijenu, namjenu i navike kupaca i/ili potrošača može zamijeniti drugi (mjerodavni) proizvod i na taj način zadovoljiti istorodnu potrebu kupaca i/ili potrošača
- f) **poduzetnik pod kontrolom drugog poduzetnika** ili **povezani poduzetnici** su poduzetnici u smislu članka 5. Zakona,
- g) **mjerodavno tržište** određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području, u

smislu članka 7. Zakona i odredaba Uredbe o načinu utvrđivanja mjerodavnog tržišta ("Narodne novine", broj 51/2004).

Sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće

Članak 3.

(1) Skupna izuzeća primjenjuju se na horizontalne sporazume iz članka 11. stavka 1. točke 2. Zakona sklopljene između dva ili više neovisnih poduzetnika koji u svrhu sporazuma djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije, a posebno na:

- a) sporazume o istraživanju i razvoju,
- b) sporazume o specijalizaciji.

(2) Sporazum o istraživanju i razvoju iz stavka 1. točke a) ovoga članka je horizontalni sporazum sklopljen između dva ili više neovisnih poduzetnika kojim su uređeni uvjeti pod kojima ti poduzetnici obavljaju:

- a) zajedničko istraživanje i razvoj proizvoda ili procesa i zajedničko korištenje rezultata tih istraživanja i razvoja, ili
- b) zajedničko korištenje rezultata istraživanja i razvoja proizvoda ili procesa izvedenih zajednički sukladno prethodnom sporazumu između istih poduzetnika, ili
- c) zajedničko istraživanje i razvoj proizvoda ili procesa koje isključuje zajedničko korištenje rezultata tih istraživanja i razvoja.

(3) Skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju iz stavka 1. točke a) ovoga članka primjenjuje se i na odredbe koje su sadržane u tim sporazumima a koje ne predstavljaju primarni cilj takvih sporazuma, ali se izravno odnose i neophodne su za njihovu provedbu, kao što su odredbe kojima se sudionici sporazuma obvezuju da ne provode samostalno ili zajedno s trećima istraživanje i razvoj na području na koje se odnosi taj sporazum ili na povezanom području za sve vrijeme trajanja sporazuma.

(4) Sporazum o specijalizaciji iz stavka 1. točke b) ovoga članka je horizontalni sporazum sklopljen između dva ili više neovisnih poduzetnika kojim su uređeni uvjeti pod kojima se ti poduzetnici specijaliziraju u proizvodnji proizvoda, a takvim sporazumom smatraju se:

- a) jednostrani sporazumi o specijalizaciji, temeljem kojih jedan sudionik sporazuma pristaje prestati proizvoditi određene proizvode ili se uzdržavati od proizvodnje tih proizvoda, odnosno kupovati te proizvode od poduzetnika - konkurenta, a taj konkurent pristaje proizvoditi i isporučivati te proizvode, ili
- b) uzajamni (recipročni) sporazumi o specijalizaciji, temeljem kojih dva ili više sudionika sporazuma na uzajamnoj osnovi prestaju ili se uzdržavaju od proizvodnje određenih, ali različitih proizvoda i kupuju te proizvode od drugih sudionika sporazuma koji isporučuju te proizvode, ili

c) sporazumi o zajedničkoj proizvodnji, temeljem kojih dva ili više sudionika sporazuma zajednički proizvode određene proizvode.

(5) Skupno izuzeće za sporazume o specijalizaciji iz stavka 1. točke b) ovoga članka primjenjuje se i na odredbe koje su sadržane u tim sporazumima, a koje ne predstavljaju primarni cilj takvih sporazuma, ali se na njih izravno odnose i potrebne su za njihovu provedbu, kao što su odredbe kojima se ustupaju ili daju na korištenje prava intelektualnog vlasništva.

(6) Prava intelektualnog vlasništva u smislu stavka 5. ovoga članka su prava industrijskog vlasništva, autorska i srodna prava.

(7) Poduzetnicima-sudionicima sporazuma iz stavaka 1., 2. i 4. ovoga članka smatraju se stranke u sporazumu i njihovi povezani poduzetnici.

(8) Poduzetnik-konkurent iz stavka 4. točke a) ovoga članka je poduzetnik koji djeluje na istom mjerodavnom tržištu kao stvarni tržišni takmac ili je potencijalni tržišni takmac, odnosno poduzetnik koji bi na realnoj osnovi mogao poduzeti potrebna dodatna ulaganja ili druge potrebne promjene strukture troškova nužne za pristup mjerodavnom tržištu, kao odgovor na malo, ali stalno povećanje cijena.

Sporazumi na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće

Članak 4.

Ne mogu biti izuzeti od zabrane temeljem skupnog izuzeća prema odredbama ove Uredbe:

a) horizontalni sporazumi koji ne ispunjavaju kumulativne uvjete propisane člankom 10. Zakona i koji nisu usklađeni s ovom Uredbom,

b) horizontalni sporazumi uređeni drugim propisima sukladno odredbama članka 11. Zakona.

II. UVJETI KOJE SPORAZUM MORA SADRŽAVATI I OSTALI UVJETI KOJI SE MORAJU ISPUNITI

Uvjeti koje moraju sadržavati sporazumi o istraživanju i razvoju

Članak 5.

(1) Skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju iz članka 3. stavka 1. točke a) ove Uredbe primjenjuje se ako sporazumi ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) da svi sudionici sporazuma imaju pristup rezultatima zajedničkog istraživanja i razvoja u svrhu daljnjeg istraživanja ili korištenja rezultata. Iznimno, istraživački instituti, akademska tijela ili poduzetnici koji pružaju komercijalne usluge istraživanja i razvoja i uobičajeno nisu aktivni u korištenju rezultata, mogu se sporazumjeti da ograniče njihovo korištenje rezultata u svrhu daljnjeg istraživanja;

b) da svaki sudionik sporazuma može samostalno koristiti rezultate zajedničkog istraživanja i razvoja i prethodno označenog posebnog znanja (know-how) koje je neophodno za korištenje tih rezultata kada sporazum o istraživanju i razvoju osigurava samo zajedničko istraživanje i razvoj. Takvo korištenje rezultata može biti ograničeno na jedno ili više tehnoloških polja primjene u slučaju kada sudionici sporazuma nisu bili konkurenti u trenutku sklapanja sporazuma o istraživanju i razvoju;

c) da se svako zajedničko korištenje rezultata mora odnositi na rezultate koji su zaštićeni pravom intelektualnog vlasništva ili predstavljaju posebna znanja (know-how), koji značajno pridonose tehnološkom i gospodarskom napretku, a ti rezultati moraju biti odlučujući za proizvodnju ugovornih proizvoda ili primjenu ugovornih procesa;

d) da poduzetnici koji su zaduženi za proizvodnju putem specijalizacije u proizvodnji trebaju izvršiti sve narudžbe od svih sudionika sporazuma u cilju njihove opskrbe, osim kada sporazumi o istraživanju i razvoju istovremeno osiguravaju i zajedničku distribuciju.

(2) Pod istraživanjem i razvojem, u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka, smatra se stjecanje posebnog znanja (know-how) koji se odnosi na proizvode ili procese i izradu teorijskih analiza, sustavnog proučavanja ili eksperimentiranja, uključujući i eksperimentalnu proizvodnju, tehničke pokuse proizvoda ili procesa, osnivanje potrebnih objekata i ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva za dobijene rezultate.

(3) Pod korištenjem rezultata, u smislu stavka 1. točke c) ovoga članka, smatra se proizvodnja ili distribucija ugovornih proizvoda, ili primjena ugovornih procesa ili ustupanje ili licenciranje prava intelektualnog vlasništva ili prenošenje know-how potrebnog za takvu proizvodnju ugovornih proizvoda ili primjenu ugovornih procesa.

(4) Istraživanje i razvoj ili korištenje rezultata tih istraživanja i razvoja, u smislu stavaka 2. i 3. ovoga članka, obavljaju se zajednički kada poslove koje obuhvaćaju obavljaju zajednički tim, organizacija ili poduzetnik, ili su zajednički povjereni trećoj strani, ili su podijeljeni između sudionika sporazuma na osnovu specijalizacije u području istraživanja, razvoja, proizvodnje ili distribucije.

(5) Posebnim znanjem (know-how), u smislu stavka 1. točke b) i c) te stavaka 3. i 4. ovoga članka, smatra se paket nepatentiranih praktičnih informacija koji je proistekao iz iskustva i testiranja koji je tajnan, značajan i prepoznatljiv. Tajnan podrazumijeva da know-how kao cjelina ili precizna konfiguracija i spoj svojih dijelova nije opće poznat i lako dostupan. Značajan podrazumijeva da know-how obuhvaća podatke odnosno informacije koje su neophodne za proizvodnju ugovornih proizvoda odnosno za primjenu

ugovornih procesa. Prepoznatljiv podrazumijeva da know-how mora bit prezentiran na dostatno razumljiv način, kako bi bilo moguće provjeriti ispunjava li kriterije tajnosti i značajnosti.

(6) Ugovorni proizvod u smislu stavka 1. točke c) je proizvod koji je predmet sporazuma, a nastao je kao rezultat zajedničkog istraživanja i razvoja ili je proizveden ili nabavljen primjenom ugovornih procesa.

(7) Ugovorni proces u smislu stavka 1. točke c) i stavka 6. ovoga članka je tehnologija ili proces koji nastaju iz zajedničkog istraživanja i razvoja.

Trajanje skupnog izuzeća i tržišni udjel za sporazume o istraživanju i razvoju

Članak 6.

(1) Ako sudionici sporazuma nisu konkurenti skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju iz članka 3. stavka 1. točke a) ove Uredbe primjenjivat će se za sve vrijeme trajanja istraživanja i razvoja. U slučaju zajedničkog korištenja rezultata izuzeće će se nastaviti primjenjivati u razdoblju od sedam godina od prvog stavljanja proizvoda na mjerodavno tržište.

(2) Ako su dva ili više sudionika sporazuma konkurenti skupno izuzeće za sporazume o istraživanju i razvoju primjenjivat će se u razdoblju utvrđenom u stavku 1. ovoga članka, pod uvjetom da u vrijeme sklapanja sporazuma o istraživanju i razvoju zajednički tržišni udjel sudionika sporazuma nije veći od dvadesetpet posto (25%) mjerodavnog tržišta za proizvode koje je moguće unaprijediti ili su zamjenski proizvodi ugovornim proizvodima.

(3) Nakon proteka razdoblja iz stavka 1. ovoga članka skupno izuzeće nastavit će se primjenjivati sve dok zajednički tržišni udjel sudionika sporazuma ne bude veći od dvadesetpet posto (25%) mjerodavnog tržišta za ugovorne proizvode.

(4) Ako tržišni udjel iz stavka 2. ovoga članka u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od dvadesetpet posto (25%), a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od trideset posto (30%), skupno izuzeće će se nastaviti primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela iznad dvadesetpet posto (25%).

(5) Ako tržišni udjel iz stavka 2. ovoga članka u trenutku sklapanja sporazuma nije veći do dvadesetpet posto (25%), a naknadno se poveća na više od tridesetposto (30%), skupno izuzeće će se nastaviti primjenjivati u razdoblju od jedne kalendarske godine koja slijedi godinu u kojoj je tržišni udjel prvi put povećan iznad trideset posto (30%).

(6) Izuzeće u smislu stavaka 4. i 5. ovoga članka ne može se kumulirati u svrhu produljenja vremenskog razdoblja izuzeća na više od dvije kalendarske godine.

Izračun tržišnog udjela za sporazume o istraživanju i razvoju

Članak 7.

(1) Tržišni udjel izračunava se na temelju vrijednosti prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na tržištu, u smislu članka 6. ove Uredbe, za sudionike sporazuma o istraživanju i razvoju. Ako podaci o vrijednosti prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na tržištu nisu dostupni, u svrhu određivanja tržišnog udjela sudionika sporazuma mogu se primijeniti procjene temeljene na drugim pouzdanim tržišnim podacima, uključujući količinu prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu.

(2) Tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka izračunava se na temelju podataka koji se odnose na kalendarsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma.

(3) U tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka pribraja se i tržišni udjel povezanih poduzetnika sa sudionicima sporazuma ostvaren na način utvrđen stavkom 1. i 2. ovoga članka.

Uvjeti koje sporazumi o specijalizaciji moraju sadržavati za skupno izuzeće

Članak 8.

(1) Skupno izuzeće za sporazume o specijalizaciji iz članka 3. stavka 1. točke b) ove Uredbe primjenjuje se kada:

a) sudionici sporazuma prihvate obvezu isključive kupnje i/ili isključive nabave u okviru jednostranog ili uzajamnog sporazuma o specijalizaciji ili sporazuma o zajedničkoj proizvodnji, ili

b) sudionici sporazuma ne prodaju samostalno proizvode koji su predmet sporazuma o specijalizaciji već sudjeluju u zajedničkoj distribuciji ili su sporazumne da imenuju treću stranu kao distributera na isključivoj ili ne-isključivoj osnovi u okviru sporazuma o zajedničkoj proizvodnji pod uvjetom da im ta treća strana nije konkurent.

(2) Proizvodnja u smislu stavka 1. ovoga članka je proizvodnja robe ili pružanje usluga, a uključuje i proizvodnju putem kooperanata – podizvođača.

(3) Obveza isključive distribucije u smislu stavka 1. ovoga članka je obveza isključivog opskrbljivanja sudionika sporazuma proizvodima na koje se odnosi sporazum o specijalizaciji, odnosno takva obveza isključuje mogućnost opskrbljivanja poduzetnika koji su njegovi konkurenti.

(4) Obveza isključive kupnje, u smislu stavka 1. ovoga članka, je obveza kupovanja proizvoda na koje se odnosi sporazum o specijalizaciji samo od sudionika sporazuma koji je suglasan isporučiti te proizvode.

Tržišni udjel za sporazume o specijalizaciji

Članak 9.

(1) Skupno izuzeće za sporazume o specijalizaciji iz članka 3. stavka 1. točke b) ove Uredbe primjenjuje se pod uvjetom da ukupan tržišni udjel sudionika sporazuma na mjerodavnom tržištu nije veći od dvadeset posto (20%).

(2) Ako tržišni udjel sudionika sporazuma u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od dvadeset posto (20%), a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od dvadesetpet posto (25%), izuzeće će se primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela iznad dvadeset posto (20%).

(3) Ako tržišni udjel sudionika sporazuma u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od dvadeset posto (20%), a naknadno se poveća na više od dvadesetpet posto (25%), izuzeće će se nastaviti primjenjivati u razdoblju od jedne kalendarske godine koja slijedi godinu u kojoj je tržišni udjel prvi put povećan iznad dvadesetpet posto (25%).

(4) Izuzeće, u smislu stavaka 2. i 3. ovoga članka, ne može se kumulirati u svrhu produljenja vremenskog razdoblja izuzeća na više od dvije kalendarske godine.

Izračun tržišnog udjela za sporazume o specijalizaciji

Članak 10.

(1) Tržišni udjel izračunava se na temelju vrijednosti prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na tržištu, u smislu članka 9. ove Uredbe, za sudionike sporazuma o specijalizaciji. Ako podaci o vrijednosti prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na tržištu nisu dostupni, u svrhu određivanja tržišnog udjela sudionika sporazuma mogu se primijeniti procjene temeljene na drugim pouzdanim tržišnim podacima, uključujući količinu prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu.

(2) Tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka izračunava se na temelju podataka koji se odnose na kalendarsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma.

(3) U tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka pribraja se i tržišni udjel povezanih poduzetnika sa sudionicima sporazuma ostvaren na način utvrđen stavkom 1. i 2. ovoga članka.

III. OGRANIČENJA ODNOSNO UVJETI KOJE SPORAZUMI NE SMIJU SADRŽAVATI

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima o istraživanju i razvoju

Članak 11.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sporazume o istraživanju i razvoju, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje slobode sudionika sporazuma u provođenju istraživanja i razvoja, samostalno ili zajednički s trećim stranama, na području koje nije u vezi s područjem na koje se odnosi istraživanje i razvoj ili na srodnom području,

b) zabranu osporavanja valjanosti prava intelektualnog vlasništva koja su značajna za istraživanje i razvoj po završetku tog istraživanja i razvoja, ili zabranu osporavanja prava intelektualnog vlasništva koje zaštićuju rezultate tog istraživanja i razvoja po isteku sporazuma o istraživanju i razvoju, ne isključujući pri tom mogućnost raskida sporazuma o istraživanju i razvoju u slučaju da jedan od sudionika sporazuma osporava valjanost takvih prava intelektualnog vlasništva,

c) ograničavanje proizvodnje ili prodaje,

d) utvrđivanje cijena pri prodaji ugovornih proizvoda trećim stranama,

e) ograničavanje kupaca kojima sudionici sporazuma mogu prodavati ugovorne proizvode nakon isteka razdoblja od sedam godina od kad su ugovorni proizvodi prvi put bili stavljeni na tržište,

f) zabranu pasivne prodaje ugovornih proizvoda na područjima rezerviranim za druge sudionike sporazuma,

g) zabranu stavljanja ugovornog proizvoda na tržište ili aktivne prodaje istih na području koja su rezervirana za druge sudionike sporazuma nakon isteka razdoblja od sedam godina od vremena kad su ugovorni proizvodi prvi put bili stavljeni na tržište,

h) uvjetovanje da se trećim stranama ne ustupaju licence za proizvodnju ugovornih proizvoda ili za primjenu ugovornih procesa ako korištenje rezultata zajedničkog istraživanja i razvoja od strane najmanje jednog sudionika sporazuma nije predviđeno ili se ne ostvari,

i) uvjetovanje da se ne udovolji zahtjevu korisnika ili prodavatelja na područjima koja im pripadaju ako bi oni ugovorne proizvode prodavali na drugim područjima,

j) uvjetovanje da se korisnicima ili prodavateljima oteža nabavljanje ugovornih proizvoda od drugih prodavatelja, a posebno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva ili poduzimanje mjera za sprječavanje korisnika ili prodavatelja da nabave ili stave na tržište proizvode koje je na tržište već stavio drugi sudionik sporazuma ili su na tržište stavljeni uz njegov pristanak.

(2) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. ovoga članka, odredbe u sporazumima o istraživanju i razvoju kojima se:

a) utvrđuju ciljevi proizvodnje u slučaju kada korištenje rezultata uključuje zajedničku proizvodnju ugovornih proizvoda,

b) utvrđuju ciljevi prodaje i utvrđuju cijene koje se naplaćuju neposrednim kupcima u slučaju kada korištenje rezultata uključuje zajedničku distribuciju ugovornih proizvoda.

(3) Pasivna prodaja, u smislu stavka 1. točke f) ovoga članka, podrazumijeva odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca koji se nalaze na područjima rezerviranim za druge sudionike sporazuma, uključujući isporuku proizvoda takvim kupcima, ali takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i općenito reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na Internetu koje dopire na područja rezervirana za druge sudionike sporazuma odnosno kupaca koji se nalaze na tim područjima, koje je rezultat razvoja tehnologije ili jednostavnosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima.

(4) Aktivna prodaja, u smislu stavka 1. točke g) ovoga članka, podrazumijeva aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj grupi kupaca koji se nalaze na području rezerviranom za druge sudionike sporazuma, sklapanje pojedinačnih ugovora te poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, osnivanje podružnica, skladišta ili organiziranje distributivne mreže i promidžbe na tom području. Pod aktivnim pristupanjem smatra se i posjećivanje kupaca, slanje kupcima pošte što uključuje i elektroničku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog priopćavanja ciljanih isključivo na te kupce ili grupu kupaca koji se nalaze na području rezerviranom za druge sudionike sporazuma.

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima o specijalizaciji

Članak 12.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sporazume o specijalizaciji, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

- a) utvrđivanje cijena pri prodaji proizvoda trećim stranama;
- b) ograničavanje proizvodnje ili prodaje; ili
- c) podjelu tržišta ili kupaca.

(2) Neće se smatrati zabranjenim ograničenjima tržišnog natjecanja u smislu stavka 1. ovoga članka, odredbe u sporazumima o specijalizaciji kojima se:

a) utvrđuju količine proizvoda u okviru jednostranih ili uzajamnih sporazuma o specijalizaciji, ili utvrđuju kapaciteti proizvodnje i količine proizvodnje zajedničkog proizvodnog pothvata (joint venture) u okviru sporazuma o zajedničkoj proizvodnji, i

b) utvrđuju ciljevi prodaje i utvrđuju cijene koje zajednički proizvodni pothvat (joint venture) naplaćuje svojim neposrednim kupcima, u smislu članka 8. stavka 1. točke b) ove Uredbe.

IV. UKIDANJE SKUPNOG IZUZEĆA I POJEDINAČNA IZUZEĆA

Uvjeti za ukidanje skupnog izuzeća

Članak 13.

(1) Agencija može po službenoj dužnosti, u smislu članka 11. stavka 4. Zakona, pokrenuti postupak ocjene sukladnosti s odredbama članka 10. Zakona i ovom Uredbom, pojedinog sporazuma iz članka 3. ove Uredbe, ako učinak tog sporazuma na mjerodavnom tržištu, ne ispunjava uvjete za skupno izuzeće.

(2) Agencija može pokrenuti postupak ocjene sporazuma o istraživanju i razvoju, u smislu stavka 1. ovoga članka, posebno u slučajevima:

a) kada postojanje sporazuma o istraživanju i razvoju značajno ograničava djelokrug trećih strana u provođenju istraživanja i razvoja na određenom području zbog ograničenih istraživačkih kapaciteta raspoloživih negdje drugdje,

b) kada postojanje sporazuma o istraživanju i razvoju zbog posebne strukture nabave, značajno ograničava pristup trećih strana na tržište ugovornih proizvoda,

c) kada bez bilo kakvih objektivno valjanih razloga stranke sporazuma ne koriste rezultate zajedničkog istraživanja i razvoja,

d) kada ugovorni proizvodi nisu izloženi učinkovitom tržišnom natjecanju od strane identičnih proizvoda ili proizvoda koje korisnici smatraju njihovim zamjenskim proizvodima zbog njihovih bitnih značajki, cijena, načina uporabe ili navika korisnika,

e) kada postojanje sporazuma o istraživanju i razvoju može spriječiti, ograničiti ili narušiti učinkovito tržišno natjecanje u istraživanju i razvoju na određenom tržištu.

(3) Agencija može pokrenuti postupak ocjene sporazuma o specijalizaciji, u smislu stavka 1. ovoga članka, posebno u slučajevima:

a) kada sporazum o specijalizaciji ne daje rezultate u smislu racionalizacije ili potrošači ne ostvaruju pravedan udio u nastaloj koristi, ili

b) kada proizvodi koji su predmet specijalizacije nisu izloženi učinkovitom tržišnom natjecanju u odnosu na identične proizvode ili proizvode koje korisnici smatraju njihovim zamjenskim proizvodima zbog njihovih bitnih značajki, cijena, načina uporabe ili navika korisnika.

(4) Ako Agencija pri ocjeni sukladnosti sporazuma s odredbama Zakona i ovom Uredbom, utvrdi da ne postoje razlozi za izuzeće sporazuma, rješenjem će ukinuti primjenu skupnog izuzeća za taj sporazum.

Pojedinačno izuzeće

Članak 14.

Sudionici horizontalnog sporazuma mogu podnijeti Agenciji zahtjev za pojedinačnim izuzećem sporazuma, u skladu s člankom 12. Zakona, ako taj sporazum nije obuhvaćen skupnim izuzećem u smislu ove Uredbe ili po svojim obilježjima ne spada u kategoriju nekog drugog propisa, u smislu članka 4. točke b) ove Uredbe.

Isključenje obveze prijave za sudionike sporazuma

Članak 15.

Sudionici horizontalnih sporazuma koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz ove Uredbe, u smislu članka 11. stavka 3. Zakona, nisu u obvezi podnijeti takve sporazume na ocjenu Agenciji radi pojedinačnog izuzeća.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

(1) Horizontalni sporazumi iz članka 3. ove Uredbe sklopljeni do stupanja na snagu ove Uredbe moraju biti usklađeni s njezinim odredbama do 1. siječnja 2006.

(2) Za horizontalne sporazume sklopljene do stupanja na snagu ove Uredbe, pod uvjetom da su usklađeni s njezinim odredbama u roku iz stavka 1. ovoga članka, tržišni se udjel, iznimno od članka 7. stavka 2. i članka 10. stavka 2. ove Uredbe, izračunava temeljem podataka koji se odnose na kalendarsku godinu koja prethodi godini stupanja na snagu ove Uredbe.

Stupanje na snagu

Članak 17.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

Predsjednik
dr. sc. Ivo Sanader, v.r.

OBRAZLOŽENJE

Uredba o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma (dalje: Uredba) donosi se na temelju članka 10. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 122/2003; dalje: ZZTN).

Člankom 10. stavkom 1. ZZTN utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, za određene vrste sporazuma koji pridonose unaprjeđenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga, promicanju tehnološkog ili gospodarskog razvoja, koji pružaju potrošačima razmjernu korist, propisati uvjete za pojedinačna ili skupna izuzeća tih sporazuma. Takvi sporazumi, u smislu članka 10. stavka 2. ZZTN, ne mogu poduzetnicima nametati ograničenja koja nisu neophodna za postizanje ciljeva koji su utvrđeni člankom 10. stavkom 1. ZZTN, niti smiju poduzetnicima omogućiti isključivanje znatnog dijela konkurencije s tržišta za robe i/ili usluge koje su predmetom sporazuma.

Članak 11. stavak 1. točka 2. uređuje sporazume na koje se odnose uvjeti za skupna izuzeća kao sporazume između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije, a posebno na sporazume o istraživanju i razvoju i sporazume o specijalizaciji. Pravnotehnički naziv za ove sporazume je horizontalni sporazumi, pa se stoga u ovoj Uredbi koristi i taj naziv.

Predmet Uredbe su uvjeti, koje pored osnovnih uvjeta utvrđenih člankom 10. Zakona, horizontalni sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati te drugi uvjeti koji se moraju ispuniti za skupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi ZZTN o zabranjenim sporazumima.

Člankom 67. stavkom 1. ZZTN utvrđeno je da Vlada Republike Hrvatske uredbu kojom se propisuju uvjeti za skupna izuzeća sporazuma iz članka 11. stavka 1. točke 2. Zakona mora donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja ZZTN na snagu.

Ova je Uredba sadržajno usklađena s pravnom stečevinom Europske zajednice. Temelj za usklađivanje je članak 69. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske, sklopljen 29. listopada 2001. (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 14/2001; dalje: SSP).

Obveza Republike Hrvatske da svoje zakonodavstvo uskladi s pravnom stečevinom Europske zajednice (*acquis communautaire*) proizlazi iz članka 69. SSP. Ta je obveza nastala već samim potpisivanjem rečenog sporazuma. Potrebno ju je u potpunosti ispuniti u roku od šest godina od njegovog potpisivanja. Međutim, područje tržišnog natjecanja izričito je navedeno kao jedno od prioriternih područja usklađivanja. Za područje tržišnog natjecanja, uz članak 69. SSP, značajne su odredbe članka 40., a naročito članka 70. SSP.

Obveza usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske zajednice podrazumijeva i usklađivanje sa sekundarnim zakonodavstvom Zajednice. Stoga su pri izradi ove Uredbe korištene sljedeće Uredbe Komisije (EZ):

- Uredba Komisije (EZ) broj 2659/2000 o primjeni članka 81. (3) Ugovora na kategorije sporazuma o istraživanju i razvoju (OJ L 304 od 5. 12. 2000), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2001., te
- Uredba Komisije (EZ) broj 2658/2000 o primjeni članka 81 (3) Ugovora na kategorije sporazuma o specijalizacijama (OJ L 304 od 5. 12. 2000.) koja je stupila na snagu 1. siječnja 2001.

Privitak br. 2.

UREDBA O SKUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA IZMEĐU PODUZETNIKA KOJI DJELUJU NA ISTOJ RAZINI PROIZVODNJE ODNOSNO DISTRIBUCIJE

Sažetak sadržaja Nacrta prijedloga Uredbe

Članci 1. i 2. sadržavaju opće odredbe, koje utvrđuju predmet Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (dalje u tekstu: Uredbe) kao i značenje pojmova koji se koriste u Uredbi.

Članak 3. sadrži odredbe o sporazumima na koje se primjenjuje skupno izuzeće, definicije sporazuma o specijalizaciji i sporazuma o istraživanju i razvoju, definicije prava intelektualnog vlasništva, poduzetnika-sudionika te poduzetnika-konkurenta.

Članak 4. određuje koji sporazumi ne mogu biti izuzeti od zabrane temeljem skupnog izuzeća.

Članak 5. propisuje uvjete koje sporazumi o istraživanju i razvoju moraju sadržavati za skupno izuzeće.

Članak 6. određuje trajanje skupnog izuzeća sporazuma o istraživanju i razvoju te visinu tržišnih udjela za skupno izuzeće sporazuma o istraživanju i razvoju.

Članak 7. određuje način izračuna tržišnog udjela za sporazume o istraživanju i razvoju.

Članak 8. određuje uvjete koje sporazumi o specijalizaciji moraju sadržavati za skupno izuzeće kao i definiciju proizvodnje, obveze isključive distribucije te obveze isključive kupnje.

Članci 9. i 10. sadrže odredbe o visini tržišnih udjela i određuju način izračuna tržišnog udjela za sporazume o specijalizaciji.

Članak 11. utvrđuje teška ograničenja tržišnog natjecanja, odnosno uvjete koje sporazumi o istraživanju i razvoju ne smiju sadržavati, te određuje koje se odredbe sporazuma o istraživanju i razvoju se neće smatrati zabranjenim ograničenjima.

Članak 12. utvrđuje teška ograničenja tržišnog natjecanja, odnosno uvjete koje sporazumi o specijalizaciji ne smiju sadržavati, te određuje koje se odredbe sporazuma o specijalizaciji se neće smatrati zabranjenim ograničenjima

Članak 13. propisuje uvjete i slučajeve u kojima je Agencija ovlaštena pokrenuti postupak ocjene sporazuma o istraživanju i razvoju te sporazuma o specijalizaciji, te ukinuti primjenu skupnog izuzeća za te sporazume.

Članak 14. uređuje mogućnost pojedinačnog izuzeća sporazuma o istraživanju i razvoju te sporazuma o specijalizaciji od zabrane propisane člankom 9. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, a koji ne spada u skupno izuzeće prema odredbama Uredbe.

Članak 15. utvrđuje isključenje obveze prijave, odnosno podnošenja na ocjenu Agenciji sporazuma koji sukladno odredbama Uredbe udovoljavaju uvjetima za skupno izuzeće.

Članci 16. i 17. sadrže prijelazne i završne odredbe u kojima se utvrđuje obveza sudionika sporazuma da sve sporazume koji su sklopljeni do stupanja na snagu ove Uredbe usklade s njezinim odredbama najkasnije do 1. siječnja 2006., te odredbu o stupanju na snagu Uredbe osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».